

INTERNATIONAL SOCIAL SECURITY ASSOCIATION
www.issa.int

Forskningsrapport: Att beräkna kostnader och nytta av investeringar i arbetsmiljöarbete inom företag

Sammanställning av resultaten

Ett projekt från
International Social Security Association (ISSA)
German Social Accident Insurance (DGUV)
German Social Accident Insurance Institution for the Energy, Textile, Electrical and Media
Products Sectors (BG ETEM)

Vetenskapliga övervakare
Dietmar Bräunig och Thomas Kohstall

International Social Security Association, Geneve, 2011

Projektgruppen

Hans-Horst Konkolewsky (Generalsekreterare, ISSA), Dr. Walter Eichendorf (Vice Generaldirektör, DGUV), Olaf Petermann (Ordförande för BG ETEMs verkställande direktion), Prof. Dr. Dietmar Bräunig (Justus-Liebig-Universität Giessen), Dr. Thomas Kohstall (IAG (Institut für Arbeit und Gesundheit) för DGUV), Jenny Hook (IAG för DGUV), Guelcan Miyanyedi (BG ETEM), Joydeep Mukherjee (BG ETEM), Ilona Paletzke (BH ETEM), Verena Peters (BG ETEM), Dr. Klaus Renz (BG ETEM), Gabriele Sparing (BG ETEM), Bernd Treichel (ISSA), Dr. Annekatrin Wetzstein (IAG för DGUV), tillsammans med alla koordinatörer och intervjuare från deltagande länder (Australien, Österrike, Azerbajdzjan, Kanada, Tjeckien, Tyskland, Hong Kong (Kina), Rumänien, Ryssland, Singapore, Sverige, Schweiz, Turkiet, USA, Vietnam).

International Social Security Associations skrifter är skyddade av upphovsrätt. Trots det kan korta utdrag från dem återges i ideellt syfte utan tillåtelse, förutsatt att källan omnämns. Anhållan om tillåtelse att kopiera eller översätta ska göras hos International Social Security Association, ISSA Publications, Case postale 1, CH-1211 Geneve 22, Schweiz.

Utformningen i texten, som är i enlighet med FN praxis, är inte uttryck för ISSAs åsikter när det gäller juridisk status för något land, område eller territorium eller dess myndigheter, eller när det gäller avgränsningar av deras gränser.

Trots att försiktighet har vidtagits i färdigställandet och utgivandet av data som publiceras här, avsäger sig ISSA allt ansvar för fel, förbiseenden eller andra fel i data, och, i allmänhet, för alla ekonomiska eller andra förluster eller skador som kan uppstå vid användning av denna publikation.

Rapporten finns i elektroniskt format: www.issa.int

Publicerad första gången i september 2011.

Att beräkna kostnader och fördelar av investeringar i arbetsmiljöarbete inom företag

Ett projekt från:

International Social Security Association (ISSA)

Tysklands socialskyddsförsäkring (DGUV)

Tysklands socialskyddsförsäkringsinstitution för produktionssektionerna energi, textil, elektrisk och media (BG ETEM)

I. Inledning och mål

En strategi för arbetsmiljöarbetet gagnar de anställda genom att förebygga arbetsplatsolyckor och arbetssjukdomar. Trots att kompensations- och rehabiliteringsprogram är oumbärliga för arbetstagarnas sociala trygghet, kan inte ens de bästa sådana kompensera den förlust av livskvalitet som är följden av en olycka eller sjukdom på arbetsplatsen. På långsikt måste satsningar på arbetsmiljön vara ekonomiskt hållbara. Det är bara i kraft av effektiva förebyggande åtgärder på arbetsplatser som möjliga förluster i livskvalitet kan minimeras och den ekonomiska hållbarheten i arbetarnas kompensation och rehabiliteringsprogram kan garanteras.

En viktig fråga för företag är i vilken utsträckning det blir fördelaktigt att välja en strategi för förebyggande arbetsmiljöarbete även på mikroekonomisk nivå. Då man analyserar de ekonomiska fördelarna av förebyggande åtgärder, måste man med tanke på detta, skilja på påverkan från olika slags effekter av förebyggande åtgärder: direkta (dvs. att förebygga olyckor på arbetsplatsen); indirekta (dvs. att förbättra varumärket); kortsiktiga (dvs. driftskostnaderna för förebyggande åtgärder); och långsiktiga (dvs. hållbarheten av fördelarna av förebyggande åtgärder).

År 2010 inledde International Social Security Association (ISSA), Tysklands socialskyddsförsäkring (DGUV), och Tysklands socialskyddsförsäkringsinstitution för produktionssektionerna för energi, textil, elektrisk och media (BG ETEM) en internationell studie "Att beräkna den internationella avkastningen från förebyggande åtgärder för företag: Kostnader och fördelar av att investera i arbetsmiljöarbete".

Den internationella studien undersökte i vilken utsträckning förebyggande arbetsmiljöarbete gagnar företag. För att kunna besvara denna kärnfråga krävdes att man beaktar idén med beräkning av förebyggande på ett begreppsmässigt sätt. Det krävdes även att man samlar in kvalitativa och kvantitativa data om hur förebyggande arbetsmiljöåtgärder har lyckats. Denna rapport är en sammanfattning av de första resultaten av studien.

II. Begrepp och metod

Målet med en förebyggande beräkning är att kalkylera de mikroekonomiska effekterna av arbetsmiljöarbete i kvalitativa och kvantitativa mått. Målet är att utveckla en kostnad-nytta-analys. En ordningskala lämpar sig för kvalitativa iakttagelser. Den monetära framgången av förebyggande arbetsmiljöarbete kan uttryckas såsom skillnaden mellan (den monetära) nyttan av förebyggande och kostnaden för förebyggande arbetsmiljöarbete. Huvudindikatorn på prestanda "Avkastning från förebyggande arbetsmiljöarbete" (AFF) är en abstrakt illustration av den potentiella ekonomiska framgången.

Att beräkna förebyggande arbetsmiljöarbete är en ekonomisk modell baserad på flera antaganden, liksom social och ekologisk beräkning. Man tittar till exempel på förebyggande arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen såsom en helhet, utan att ta individuella mått i beaktande. På samma sätt tas inte effekterna av sociala och tekniska förbättringar, liksom inte heller inbyggda kostnader för säkerhet i samband med inköp av utrustning, i beaktande.

De mikroekonomiska effekterna av förebyggande arbetsmiljöarbete har erhållits från standardiserade intervjuer. Intervjuerna hölls med experter (dvs. företagsägare och liknande) i de utvalda företagen. Där det var möjligt gjordes intervjuer i grupp. De intervjuade ombads att uppskatta kostnader och nytta av arbetsmiljöarbete baserat på sina erfarenheter. Därför var det viktigt att företagen som var engagerade i intervjuerna hade erfarenhet av förebyggande arbetsmiljöarbete.

Detta förhållningssätt innebär risker. Å ena sidan finns det en risk att ett utvalt företag som redan arbetar förebyggande med arbetsmiljöfrågor, ger ett positivt betyg som är högre än medeltalet. Å andra sidan kanske företag med föga engagemang i förebyggande arbetsmiljöarbete inte kan framföra pålitliga värderingar när det gäller nyttan. I synnerhet som möjlig nytta av förebyggande arbetsmiljöarbete för dessa företag till stor del är outnyttjad, kan deras värdering bli ännu högre än medeltalet.

Därför får resultaten inte övertolkas på metodologiska och statistiska grunder, de är bara värderingar och uppskattningar. Trots det är resultaten av värde eftersom de som intervjuades var experter inom sina företag och de empiriska studierna baserades på intervjuer som står för en ambitiös undersökningsmetodologi.

Dataanalysen utfördes på ett deskriptivt (beskrivande) sätt med mål att identifiera påtagliga samband för förebyggande arbetsmiljöarbete för de deltagande företagen.

Man bad de deltagande länderna att intervjua ett företag per en miljon anställda, med ett minimum av tio och ett maximum av 40 undersökta företag. Intervjuerna gjordes från mitten av 2010 till tidigt 2011. Data från Tyskland samlades in 2007 och

2008 som en del i projektet "Ett bokslut över förebyggande arbetsmiljöarbete ur teoretisk och empirisk synpunkt" (Bräunig/Mehnert, 2008). Då intervjufrågorna från detta tidigare projekt utgjorde basen för det aktuella projektet var det möjligt att programmera om den tyska informationen. Sammanlagt deltog 300 företag i 15 länder i intervjuerna.

III: Utvalda resultat

Följande resultat är baserade på de intervjuades värderingar. Den beskrivande analysen representerar medelvärden. Resultaten är inte representativa för individuella företag, men visar abstrakta statistiska värderingar.

Bild 1. Påverkan av arbetsmiljöarbete inom utvalda områden

Inköp	4.35
Produktionsplanering	4.60
Personalfördelning	4.72
Produktion	5.24
Transport	4.92
Lagring	4.74
Forskning och utveckling	3.76
Marknadsföring	3.67
Totalt medeltal	4.52

0 1 2 3 4 5 6

1 = ingen påverkan 6 = mycket stark påverkan

Med tanke på det positiva urvalet av företag är det inte överraskande att effekterna av arbetsmiljöarbete i det stora hela fick positivt betyg. Därför är skillnaden i uppskattningarna mera utmärkande. Förebyggande arbetsmiljöarbete hade en speciellt stark påverkan inom traditionella produktionsområden som transport och lagring (Bild 1.)

De direkta effekterna av förebyggande arbetsmiljöarbete dominerade också reduceringen av risk, ökad medvetenhet om risker och reduceringen av farligt beteende och antalet olyckor. De mest tydliga indirekta effekterna var förbättringar av företagets varumärke och företagskultur (Bild 2).

Bild 2. Effekt av arbetsmiljöarbete inom företaget

Reducerade risker	5.08
Färre överträdelser	5.04
Färre olyckor	4.98
Minskad variation	3.80
Mindre avbrott	4.30
Mindre arbetsuppehåll	4.35
Mindre spill	3.80
Kortare tid för att hinna ifatt	3.83
Förbättrad kvalitet på produkter	3.99
Förbättrad tidtabellshållning	4.01
Större antal innovationer	4.19
Förbättrad kundbelåtenhet	4.15
Förbättrat varumärke	4.80
Förbättrad arbetsplatskultur	4.75
Ökad riskmedvetenhet	5.05
Totalt medeltal	4.41

0 1 2 3 4 5 6

1 = ingen påverkan 6 = mycket stark påverkan

Hälften av de intervjuade företagen förväntade sig att extra investeringar i arbetsmiljöarbete skulle minska företagens kostnader långsiktigt (Bild 3.)

Bild 3. Extra investeringar i förebyggande arbete som påverkar företagens kostnader

Ökade kostnader	24 %
Oföränderliga	25 %
Minskade (kostnader)	50 %

Stapeldiagrammet nedan (Bild 4) visar hur de medverkande företagen värderade "Avkastning från Förebyggande arbetsmiljöarbete" (AAF). Medeltalet av AAF var i alla länder, 2.2. Detta beräknades genom att använda förkortat medeltal, dvs. 5 % av de övre och lägre procenttalen togs bort för att förbättra statistisk pålitlighet.

Bild 4. Återbäring av förebyggande arbetsmiljöarbete

0 - 0.99	9 %
1 - 1.99	56 %

2 - 2.99	15 %	AAF = 2.2
3 - 4.99	6 %	
5 - 6.99	5 %	
>=7	10 %	

Diagrammet nedan (Bild 5) visar hur fördelarna av arbetsmiljöarbete värderades. De områden som företagen värderade som särskilt relevanta var förbättrad motivation och tillfredsställelse hos anställda och förbättringar i företagets varumärke. Den proportionella fördelningen var ett resultat av olika slags relevanta fördelar som de intervjuade identifierade.

Bild 5. *Relevanta exempel på fördelar*

Förhindring av avbrott	19 %
Förhindring av spill, förkortad tid för att hinna upp efter avbrott	14 %
Ökad motivation och tillfredsställelse hos anställda	21 %
Bibehållen fokus på kvalitet och bättre produktkvalitet	15 %
Produktinnovationer	9 %
Förbättrat varumärke	21 %

Tabell 1 jämför kostnader för förebyggande arbetsmiljöarbete med nyttan (i pengar) av förebyggande arbetsmiljöarbete. Den understa raden visar fördelarna med det förebyggande arbetsmiljöarbetet. Penningvärdet av nyttan kan bara räknas indirekt. Under det första stadiet bestäms den övergripande penningnyttan såsom en produkt av de övergripande kostnaderna och avkastningen från förebyggande arbetsmiljöarbete (AAF). Sedan sätts en procentuell fördelning av den övergripande nyttan till de individuella typerna av nytta, enligt deras relevans (se Bild 5).

En ytterligare multivariantanalys påvisade samband, inklusive följande viktiga rön:

- Företag i Asien tenderade att värdera påverkan och effekt av arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen och på företaget högre än företag i Europa och Nordamerika. Detta gäller också hur de värderar utövande av arbetsmiljöarbete.
- Större företag tenderade att värdera påverkan och effekt av arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen och på företaget högre än mindre företag.

Tabell 1. Kostnader och nytta av förebyggande arbetsmiljöarbete för företag

Kostnader för förebyggande (för företag)		Nyttan av förebyggande (för företag)	
Värde i euro		Värde i euro	
Per anställd per år		Per anställd per år	
Personlig skyddsutrustning	168	Kostnadsbesparing från avbrottsförebyggande	566
Rådgivning angående säkerhetsteknologi och medicinskt stöd från företaget	278	Kostnadsbesparing från förebyggande av spill och förkortad tid för att hinna upp efter avbrott	414
Särskilda åtgärder för utbildning i förebyggande	141	Mervärde bildat av ökad motivation och tillfredsställelse hos anställda	632
Förebyggande läkarkontroll	58	Mervärde bildat av vidmakthållen fokus på kvalitet och bättre produktkvalitet	441
Organisationskostnader	293	Mervärde uppkommet ur produktinnovationer	254
Investeringskostnader	274	Mervärde som resultat av bättre varumärke	632
Kostnader för igångsättning	123		
Totala kostnader	1,334	Total nytta	2,940

Förhållande kostnad-nytta: 1 : 2.2

- Det finns ett positivt samband mellan hur man värderade påverkan och effekt av arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen och i företaget, och arbetsmarknadens verkningskraft.
- Företag i Asien tenderade att rapportera ökade eller minskade kostnader för företagen i samband med extra investeringar i arbetsmiljöarbete, medan företag i Europa och Nordamerika rapporterade likartade eller minskade kostnader.

IV. Viktiga slutsatser

Studien visar att det finns fördelar med att investera i förebyggande arbetsmiljöarbete ur mikroekonomisk synpunkt, då resultaten visar en avkastning från förebyggande arbetsmiljöarbete i förhållande 2.2. I verkligheten betyder detta att för varje krona (eller annan valuta) per anställd per år som investeras av företag i förebyggande arbetsmiljöarbete, kan företagen förvänta sig en potentiell ekonomisk avkastning på 2.20 kronor (eller annan valuta).

Studieresultaten stöder därför, ur en mikroekonomisk synpunkt, att företag bör investera i förebyggande arbetsmiljöarbete.

Arbetsmiljöarbete är en lagstadgad skyldighet för arbetsgivare. Det är viktigt för de anställda, men samtidigt utgör det en framgångsfaktor för lyckade affärer. Som denna studie visar, och med hänsyn till en ökad global uppmärksamhet på arbetsmiljöfrågor, förtjänar detta resultat att lanseras kraftigare på nationell och internationell nivå.

www.issa.int
4 route des Morillons
Case postale 1
CH-1211 Geneva 22

Främjar och utvecklar socialskyddsförsäkring i hela världen